Koning Boudewijnstichting

BREDERODESTRAAT 21 B-1000 BRUSSEL
TEL +32-2-511 18 40
KBS-FRB.BE GOEDEDOELEN.BE INFO@KBS-FRB.BE

Hoe kinderen en jongeren betrekken bij professionele leergemeenschappen over de schoolmuren heen?

De **Vlaamse Scholierenkoepel**, lid van de stuurgroep van Veranderwijs.nu, geeft graag wat inspiratie mee over hoe u kinderen en jongeren kan betrekken bij professionele leergemeenschappen over de schoolmuren heen.

Leerlingen betrekken bij de *voorbereiding*

- Leerlingen kunnen mee nadenken en mee beslissen over het **thema** waarover de professionele leergemeenschap zich zal buigen.
- Wat houdt leerlingen bezig op school? Wat zijn volgens hen de grootste uitdaging op school? Wat zouden zij anders doen? Wat zouden zij graag zien veranderen in de toekomst?

Methodes om leerlingen betrekken bij de voorbereiding

- Op **klasniveau:** bevraag individuele noden via een **leerlingencontact**: de leerkracht nodigt telkens 1 of 2 leerlingen uit voor een kort gesprek van een tiental minuten.
- Op **schoolniveau:** voorstellen, acties, ideeën, … door voortkomen vanuit individuele noden van leerlingen, worden best ook gekaderd binnen een visie op het project zelf en op de school meer algemeen. Leerlingen kunnen mee nadenken over hoe het specifieke thema dat behandeld zal worden in de leergemeenschap (en de concrete output die daarvan verwacht wordt) kan kaderen in een bredere visie. **Bepaal met je leerlingen deze visie vanuit een concreet gesprek over ervaringen en acties**. Deze leerlingen kunnen op verschillende manieren op schoolniveau samengesteld worden:
    - Een groep leerlingen (leerlingenraad of een losse groep die specifiek over dit thema wil nadenken) denkt na over thema's/uitdagingen/vraagstukken of bedenkt oplossingen voor de uitdagingen die gesteld zijn. Een kleinere kerngroep van leerkrachten en leerlingen verwerkt de resultaten en kiest de meest haalbare en impactvolle acties.
    - Een projectgroep bedenkt verschillende voorstellen voor de invulling van een leergemeenschap (mee denken). Via verschillende informele gesprekjes kunnen

leerlingen aangeven welke optie voor hen wel of niet zou werken (mee beslissen). De projectgroep werkt op basis daarvan de visie en eerste voorstellen voor acties uit.

- Een klankbordgroep van leerlingen en collega's die op verschillende momenten feedback en verbetertips geven op voorstellen van de leergemeenschap. Een ideaal feedbackmoment is wanneer het project in grote lijnen maar nog niet tot in de details is uitgewerkt. Het verbeterkader biedt hierbij een handige leidraad: http://www.sfeeropschool.be/info/overtuig-mijn-school-mijn-leerkracht-deze-acties

Leerlingen betrekken bij de *uitvoering*

- Leerlingen kunnen daarnaast ook mee uitvoerder van zijn van de output die voortkomt uit het werk van de professionele leergemeenschap. Deze participatievorm werkt vooral wanneer deze leerlingen ook de kans kregen om mee te denken en mee te beslissen.

Methodes om leerlingen betrekken bij de *uitvoering*

- Laat leerlingen zelf andere leerlingen op de hoogte brengen van genomen beslissingen en antwoorden op mogelijke vragen die er nog leven bij andere leerlingen. Dit werkt enkel wanneer deze leerlingen zich ook mede-eigenaar voelen van de beslissing en dus tevreden zijn over hun manier van mee beslissen.

- Lanceer een pilootproject rond de output van de leergemeenschap waarbij je leerlingen betrekt en waarbij je hen om feedback vraagt. Laat leerlingen hierbij zowel nadenken over 'wat kan de school/de leerkracht/de leergemeenschap nog anders doen?', als over de vraag 'wat kan ik als leerling doen?', zo maak je van het nieuwe project nog meer een gedeelde verantwoordelijkheid.

Creëer de juiste voorwaarden voor leerlingenparticipatie

Het slagen of niet van deze vormen van leerlingenparticipatie gaat verder dan de keuze in betrokkenen en methodieken. Creëer vooral de juiste voorwaarden voor een geslaagd participatief proces:

- Hebben leerlingen **tijd en ruimte** om hierover na te denken? Vb. voeg geen feedbackvragen over de les toe aan het examen, dan denken leerlingen vooral aan slagen voor het examen zelf.

- Hebben de leerlingen de juiste **informatie** om te participeren? Binnen welk kader kunnen ze hun mening geven? Vertel alle leerlingen dat rond een bepaald thema werken en dit samen met andere scholen. Vergeet daarbij ook niet te vertellen waarom je als school deze keuze maakt.

- Voelen de leerlingen zich **veilig** om hun mening te uiten? Durven ze zeggen wat ze echt denken? Vraag bij 'onrealistische' meningen door naar de nood die erachter zit.

- **Vertrouwen** de leerlingen er ook op dat er echt iets gedaan wordt met hun mening. Vertel meteen wat de volgende stap is en hoe je zal **terugkoppelen**. Kies duidelijke welke persoon of groep de inspraak organiseert en dus zorgt voor het overzicht aan alle leerlingen. Andere groepen kunnen enkel bij één stap betrokken worden.

- Meer tips over vergaderen met leerlingen lees je hier: https://scholierenkoepel.be/artikels/vergaderen-met-leerlingen

Meer tips en inspiratie voor leerlingenparticipatie

- Het **participatiemodel van VSK**: https://www.scholierenkoepel.be/artikels/het-participatiemodel-van-vsk

- Stel een snelle vraag voor de start van een opdracht. Klasse ontwikkelde een handige tool, de **motivatiemeter**. https://www.klasse.be/250100/motivatiemeter-leergoesting-zichtbaar-maken/

- De **feedbacktool** van VSK biedt een wetenschappelijk onderbouwd instrument om het klasgebeuren ervaren wordt door je leerlingen: www.scholierenkoepel.be/feedbacktool